

Ur zikinaren parabola

B

abelgo hizkuntzen artean omen zegoen euskara. Hori da Jose Saramagok *Cain* nobelan idatzi ziguna.

Heriotzarik gabe bizitzarik ez dago, eta bizi zen eta hil da hura ere. Nire miwesmena eta begirunea merezi dute Saramagoren ikuspuntu zorrotz eta ustekabeok, bere gizalegeak, bere irudimen kritikoak. Nire betiko maitasuna eta esker ona merezi du *El Evangelio según Jesucristo* bere nobelak. Idazle portugaldarra hil eta segituan akordatu ziren Ibarretxe, Zapatero edota Raxoi bezalako literaturzaleak Nobel saridunaz, biharumeko egunkarietan. Hil-kapera bere izena daraman liburutegian zabaldu ondoren, Lanzaroteke Tias herrian, Jose Saramago idazlearen gorpuzkiak Lisboa eraman zituzten. Lisboako Udaletxean horrelako omenaldirik ez zutela sekula ikusi aitortu zuten udaleko langileek. Portugaleko Gobernuak dolu nazionala agindu zuen. Vatikanokoe ere ahazten ez zutela esateko beldurrik gabe ibili ziren. Aita Santuaren Erromako sedeak argitaratzen duen *L'Osservatore Romano* egunkarian “populista estremista” bat izan zela defenditu zuten, “materialismo historiakoaren aurrean, hau da, marxismoaren aurrean belauniko bizi izandako gizona. Gurutzaden eta Inkisizioaren kontrakoa, bai, baina Sobietar Batasuneko *gulagak*, purgak, genozidioak, kulturagatiko eta fedea-gatiko erasoak ahaztu egin omen zituena”. Jesus, jesus! Ikustekoa da azken aldi honetan Jainkoaren bulegoburuak erakusten ari diren ebanjelizatzeke grina. Vatikanoko egunkariak idazle portugaldarraren ibilbidea erreparatu, eta *El Evangelio según Jesucristo* (1991) nobelari begiratzen dionean, “lotsagabetzat” jotzen du, “Kristautasunaren memoriaren aurkako mehatxua”. Jesus, Maria eta Jose! Egiaz muga-

CONCETTA PROBANZA

José Luis Padrón

Rozas

Urkiza

rik gabeko bihotza du Erromako Elizak, barrenean egiazko gaitasuna duena, konbikzio benetakoetan gauzatu daitekeen horietakoa, ez huskeriazkoa, Saramagorena, nirea eta beste hainbatena bezala. Hain zuzen ere *El Evangelio según Jesucristo* lanaren argitalpenaren aurrean katolikoek

emandako erantzun ez oso errukiorrak eta orduko Gobernu lusitaniarrak 1992an liburu hori bera Europako literatur sari baterako hautagai modura ez aurkezteko hartu zuen erabakiak bere herria uztera eta Lanzarotera joatera behartu zuten Saramago. Gurean, Joxe Arregi frantziskotarra Lanzarotera ez, baina bai Ameriketara, pobreekin lan egitera, “graziazko neurri” gisa, “graziazko aukera” gisa bidaltzeko eskatu berri die Donostiako gotzainak, Munilla Monsinoreak, frantziskotar probintzialari eta bikarioari. Haren izateko arrazoia zela pentsatzen nuen, baina zigor teknika berri bereziren bat omen da orain Elizarentzat pobreak zain-tzea, Azpeitiko eta Azkoitiko jeltzaleei Espainiako banderari musu ttiki grinatsuek ematera zigortzea bezalako zerbaite. “Ur zikina” omen baita Joxe Arregi, “Eliza barrukoak ez ezik, kanpokoak ere kutsatzen dituen”. Ikaragarri gustatu zait *Ur zikinaren parabola*, eta zera egingo dut nik ere hemendik aurrera: Elizaren duintasun hori, doktrina hori, heldutasun hori, anai-

kidetasun hori, askatasun hori, onberatasun hori, erabaki hori heresiaren ur zikinaz egunero-egunero garbitu. Joxe Arregi bezalako herejeak behar ditugu nonahi, haien mezu heterodoxoak, berritzaileak, itxaropentsuak, heresiaren haize berria edonon. Ur zikin gehiago iturri garbi klase berri horren kontra. Georges Bernanos frantziar idazlearik bat nator ni ere: “Erljio-ak eman duen hoberena zera da: heterodoxia”. ■

Ikaragarri gustatu zait *Ur zikinaren parabola*,
eta zera egingo dut nik ere hemendik aurrera:

Elizaren duintasun hori, doktrina hori,
heldutasun hori, anai-kidetasun hori, askatasun
hori, onberatasun hori, erabaki hori heresiaren
ur zikinaz egunero-egunero garbitu

